

**คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21
ตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 กรุงเทพมหานคร**

ธีรนุช วาริรักษ์

มหาวิทยาลัยรามคำแหง

e-mail: teeranuchwareerak@gmail.com

บทคัดย่อ

งานวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ดังนี้ (1) เพื่อศึกษาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 กรุงเทพมหานคร (2) เพื่อเปรียบเทียบการรับรู้ของครู เกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 กรุงเทพมหานคร จำแนกตามระดับการศึกษา และขนาดโรงเรียน ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง คือ ครูโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 กลุ่มโรงเรียนที่ 3 จำนวน 679 คน ได้จากตารางกำหนดกลุ่มตัวอย่างสำเร็จรูปของ Cohen et al. (2011, p.147) ได้จำนวน 248 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าความเที่ยงตรงได้ค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.60-1.00 และค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของ Cronbach ได้ค่า 0.934 วิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย $\bar{X}$ ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การทดสอบค่า t (t-test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-way ANOVA) เมื่อพบความแตกต่างจึงทำการทดสอบเป็นรายคู่ตามวิธีของ Scheffé (Scheffé's posthoc comparison)

ผลการวิจัย พบว่า

1. การรับรู้ของครูที่มีต่อคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมและรายด้าน พบว่า ครูรับรู้อยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงตามลำดับมากไปน้อย ได้แก่ ด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ด้านบุคลิกภาพ ด้านคุณธรรมและจริยธรรม ด้านการมีวิสัยทัศน์ ด้านการติดต่อสื่อสาร ด้านการสร้างชุมชน ด้านการสร้างแรงจูงใจ และด้านความเป็นผู้นำ
2. ครูที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีการรับรู้เกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ยกเว้นด้านการมีวิสัยทัศน์ ครูรับรู้เกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในศตวรรษที่ 21 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
3. ครูที่มีขนาดโรงเรียนต่างกัน มีการรับรู้เกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมและรายด้าน พบว่า แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นด้านการติดต่อสื่อสาร

คำสำคัญ: คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21, ครู, ผู้บริหารสถานศึกษา

The Desirable Characteristics of School Administrators in The 21st Century under perception of teachers in the Secondary Educational Service Area Office 1

Teeranuch Wareerak

Ramkhamhaeng University

e-mail: teeranuchwareerak@gmail.com

ABSTRACT

The purposes of this researcher are to : (1) The desirable characteristics of school administrators in the 21st century under perception of teachers in the secondary educational service area office 1. In addition, the researcher compares (2) The perception of teachers about the desirable characteristics of school administrators in the 21st century in the secondary Educational Service Area office 1 as classified by educational level and school size. The sample group consisted of 679 teachers in the Secondary Educational Service Area Office 1 by Cohen (2011, p.147). The sample group consisted of 248 teachers.

The research instrument used is a 40 item five-rating scale questionnaire with the content validity (IOC) ranging between 0.60-1.00 at a reliability level of 0.934.

In carrying out statistical analysis, the researcher relied on basic statistical techniques. In comparing differences between independent variables, the researcher employed a *t* test technique, the one-way analysis of variance (ANOVA) technique, and Scheffé's multiple comparison method.

Findings are as follows:

1. The perception of teachers about The desirable characteristics of school administrators in The 21st century in The Secondary Educational Service Area Office 1 were overall and in each aspect exhibited at a high level. In descending order were the aspects of creative, personality, morality, ethics, visionary, communication, builds community, motivation, and leadership.

2. In comparing the perception of teachers about the desirable characteristics of school administrators in the 21st century in The Secondary Educational Service Area Office 1 as classified by educational level, no overall differences were found. When considered in each aspect, it was found that differences were found in visioning: at the statistically significant level of .05. No differences were found in regard to the other aspects.

3. The perception of teachers about the desirable characteristics of school administrators in the 21st century in The secondary educational service area office 1 as classified by school size overall and in each aspect differed at the statistically significant level of .05. No differences were found in regard to the communication.

Keywords: The desirable characteristics of school administrators in the 21st century, Teachers, School administrators

บทนำ

ในปัจจุบันการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 นั้น ได้ส่งผลต่อรูปแบบกระบวนการจัดการศึกษาเป็นอย่างมาก การบริหารจัดการสถานศึกษาให้ประสบความสำเร็จและมีประสิทธิภาพ ต้องอาศัยปัจจัยในการบริหารจัดการสถานศึกษา ประกอบด้วยปัจจัยหลาย ๆ ด้าน เช่น ปัจจัยด้านกระบวนการบริหาร ครูผู้สอน งบประมาณ สภาพแวดล้อมของสถานศึกษา และข้อมูลสารสนเทศ ซึ่งปัจจัยที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง คือ ผู้บริหารสถานศึกษา เป็นตัวแปรที่สำคัญในการบริหารจัดการสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ ผู้บริหารสถานศึกษาต้องเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง คือ จะต้องเป็นตัวอย่างของการปฏิรูปปรับเปลี่ยนกระบวนการเรียนรู้และการบริหารให้กับครู นักเรียน พ่อแม่ผู้ปกครอง ชุมชน และประสานความร่วมมือจากทุกฝ่ายเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่ยั่งยืน รวมทั้งประสานสัมพันธ์ ระดมและจัดสรรทรัพยากรได้อย่างมีประสิทธิภาพ (สุพล วังสินธ์, 2545, หน้า 29) ผู้บริหารสถานศึกษาจึงเปรียบได้ว่าเป็นจอมทัพสำคัญที่จะนำพาองค์กรให้ก้าวไปในกระแสแห่งการปฏิรูปได้อย่างมีประสิทธิภาพและศักดิ์ศรี ผู้บริหารสถานศึกษาในยุคแห่งการเปลี่ยนแปลงทางบริบท (Context) หลากหลายส่วนนั้น เปรียบได้กับผู้บริหารมืออาชีพ จึงจะเหมาะสมกับสภาพการณ์ปัจจุบัน ที่จะทำหน้าที่สำคัญให้ไปสู่เป้าหมายที่พึงประสงค์ ผู้บริหารสถานศึกษาต้องเป็นผู้นำวิชาชีพที่มีสมรรถนะ ความรู้ ความสามารถ คุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณ วิชาชีพที่ดีจึงจะนำไปสู่การบริหารโรงเรียนที่มีประสิทธิผล และเกิดประสิทธิภาพ (ธีระ รุญเจริญ, 2553:7) ในการบริหารจัดการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยการกำหนดเป็นยุทธศาสตร์การจัดการศึกษาสู่การปฏิบัติที่แสดงให้เห็นศักยภาพและเกิดประสิทธิภาพสูงสุดต่อองค์กร

คุณลักษณะของผู้บริหารที่พึงประสงค์นับได้ว่าเป็นปัจจัยสำคัญที่สามารถทำให้การบริหารงานบรรลุผลสำเร็จตามต้องการและมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะผู้บริหารที่มีคุณลักษณะทางด้านบุคลิกภาพ ความสามารถในการบริหารงานด้านวิชาการและความเป็นผู้นำ การที่ผู้บริหารสถานศึกษาจะประสบความสำเร็จหรือล้มเหลวในการบริหารการศึกษาคุณลักษณะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาจึงมีส่วนเกี่ยวข้องอยู่เป็นอย่างมากถ้าผู้บริหารมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่ดีและเหมาะสมในด้านบุคลิกภาพ มีความรู้ความสามารถ มีคุณธรรม มีความเป็นผู้นำ ซึ่งลักษณะเหล่านี้ถ้าอยู่ในตัวผู้บริหารใดหากถ้าสอดคล้องกับความต้องการของผู้ร่วมงานมีความคาดหวังว่าการบริหารในสถานศึกษาจะได้รับความร่วมมือจากคณะครูทุกคนทำให้การบริหารในองค์กรประสบความสำเร็จและเกิดประสิทธิภาพได้หากสถานศึกษาใดมีผู้บริหารที่มีคุณลักษณะที่ไม่พึงประสงค์ของผู้ร่วมงาน ย่อมทำให้เกิดการทำลายขวัญและกำลังใจให้กับบุคลากรในสถานศึกษานั้น ๆ (อาไพ อุ่นศิริ, 2557, น. 2) ทั้งนี้การที่ผู้บริหารจะวินิจฉัยสั่งการหรือตัดสินใจแก้ปัญหาต่าง ๆ เพื่อให้งานเกิดประสิทธิภาพซึ่งจำเป็นต้องใช้ทักษะการบริหารที่เหมาะสมซึ่งทักษะของผู้บริหารทุกคนไม่ว่าอยู่ในระดับใดหรืออยู่ในองค์กรใดก็ตามจะทำหน้าที่ในการบริหารสถานศึกษา

การบริหารสถานศึกษา คือ งานในหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาโดยตรง ซึ่งจำแนกเป็นหมวดหมู่แตกต่างกันออกไปตามลักษณะงาน ตามโครงสร้างของการจัดองค์กร ตามระบบการศึกษาและตามแนวคิดของนักบริหารการศึกษาแต่ละคน บทบาทหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาที่สำคัญต้องใช้ความเป็นหัวหน้าในการใช้อำนาจและตำแหน่งที่มีในการบริหารจัดการให้การศึกษาของสถานศึกษาได้บรรลุเป้าหมาย ผู้บริหารสถานศึกษาต้องปฏิรูปการเรียนรู้ในโรงเรียนให้เกิดขึ้นได้สำเร็จอย่างสมบูรณ์ ครบถ้วน ซึ่งแนวทางของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ต้องบริหารโรงเรียนตามแนวการบริหารแบบใหม่ ต้องมีปรัชญา แนวคิด วิสัยทัศน์ ยุทธศาสตร์และวิธีการทำงานที่สอดคล้องกับ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ เช่น มีวิสัยทัศน์ในการบริหารจัดการศึกษา ใฝ่รู้ และติดตามข้อมูล ข่าวสารให้ทันสมัยทันต่อเหตุการณ์ความเปลี่ยนแปลงของสังคม ประเทศ และในโลกอยู่เสมอ มีแนวทางการบริหารจัดการแบบกระจายอำนาจ หรือการบริหารจัดการแบบที่ใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School-Based Management) ทั้งนี้ ผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ต้องมีความเป็นมืออาชีพ ที่จะนำพาองค์กรให้ก้าวไปในกระแสแห่งการปฏิรูปได้อย่างมีประสิทธิภาพและศักดิ์ศรี โดยกำหนดเป็นยุทธศาสตร์การจัดการศึกษาสู่การปฏิบัติที่แสดงให้เห็นถึงศักยภาพ คุณภาพ เกิดประสิทธิภาพสูงสุดในเขตพื้นที่การศึกษา (สุรศักดิ์ ปาเฮ, 2553: 27-28) คุณลักษณะของผู้บริหารที่พึงประสงค์นับได้ว่าเป็นปัจจัยสำคัญที่สามารถทำให้การบริหารงานบรรลุผลสำเร็จตามต้องการและมีประสิทธิภาพ

นอกจากนี้ ผู้บริหารสถานศึกษาในยุคใหม่ในศตวรรษที่ 21 เป็นกลไกสำคัญและเป็นตัวแปรสำคัญในด้านการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพและมีอิทธิพลสูงสุดต่อคุณภาพของผลลัพธ์เกิดจากการบริหาร ดังนั้น จึงต้องมีคุณลักษณะโดดเด่นเหมาะสม มีความรู้เชิงทฤษฎี ทักษะ บทบาทหน้าที่ คุณธรรม และประสพการณ์ทางการบริหารการศึกษายุคใหม่ เพื่อนำพาสถานศึกษาให้ประสบผลสำเร็จ สามารถสนองตอบต่อการแข่งขัน และทันสมัย เหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงของโลก (ชัยยนต์

เพาพาน, 2555) จะเห็นได้ว่า คุณลักษณะของผู้บริหาร ถือเป็นเครื่องมือสำคัญที่จะทำให้กระบวนการพัฒนาองค์กร และการปฏิบัติงานของบุคลากรในองค์กรเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้น การจัดการศึกษาที่มีคุณภาพมีเป้าหมายหลักเพื่อให้ ผลผลิตซึ่งหมายถึงผู้เรียน มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานที่กำหนดการบริหารงานของโรงเรียน จึงต้องมุ่งเน้นการ พัฒนาคุณภาพของผู้เรียนเป็นสำคัญซึ่งปัจจัยที่สัมพันธ์กับประสิทธิผลของโรงเรียน คือ คุณลักษณะและพฤติกรรมของครู คุณลักษณะและพฤติกรรมของผู้บริหารและบรรยากาศในโรงเรียน (นิตยา ฤทธิอินทร์, 2551, หน้า 3)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 กลุ่มโรงเรียนที่ 3 ซึ่งประกอบด้วย โรงเรียนทวีธาภิเศก โรงเรียน มัธยมวัดนายโรง โรงเรียนวิมุตยารามพิทยากร โรงเรียนมัธยมวัดดุสิตาราม โรงเรียนสตรีวัดระฆัง โรงเรียนวัดบวรเมณฑล โรงเรียนสุวรรณารามวิทยาคม โรงเรียนอุบลรัตนราชกัญญาราชวิทยาลัย กรุงเทพมหานคร โรงเรียนสวนอนันต์ โรงเรียนฤทธิณรงค์รอน และโรงเรียนชินรสวิทยาลัย จำเป็นต้องมีการปรับเปลี่ยนกระบวนการทัศน์ในการบริหารงานใน สถานศึกษา เนื่องจากสาเหตุการเปลี่ยนแปลงอย่างมากของสังคมเมืองในปัจจุบัน เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อมและการศึกษาเพื่อให้ ทันกับเหตุการณ์ในปัจจุบัน ผู้บริหารจำเป็นต้องปฏิบัติภารกิจให้สอดคล้องกับนโยบายการจัดการศึกษาต่าง ๆ ของ กระทรวงศึกษาธิการและมีการนำปรับมาใช้ในโรงเรียนอย่างเหมาะสม เพื่อให้กิจกรรมและนโยบายต่าง ๆ นั้นมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลมากที่สุด โดยกำหนดวิสัยทัศน์ คือ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 (2562) เป็นผู้นำการ จัดการมัธยมศึกษา สู่คุณภาพระดับมาตรฐานสากล บนพื้นฐานความเป็นไทย มุ่งเน้นที่จะพัฒนาผู้บริหาร ครู และบุคลากร ทางการศึกษาทั้งระบบ ตามจุดเน้นของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการ ศึกษาพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง เป็นกลไกหลักในการขับเคลื่อนการจัดการศึกษาเพื่อสู่คุณภาพระดับมาตรฐานสากล การที่ ผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 จะปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพตามที่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 กำหนดไว้ และปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพในศตวรรษที่ 21 ที่มีการ เปลี่ยนแปลงอย่างก้าวกระโดดตามที่กล่าวไว้ข้างต้นนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาย่อมมีคุณลักษณะที่สอดคล้องกับสถานการณ์ใน ยุคศตวรรษที่ 21 อยู่แล้ว แต่ได้เกิดประเด็นที่น่าสนใจขึ้นว่า ผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 มากน้อยเพียงใด

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัย จึงมีความสนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหาร สถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 กรุงเทพมหานคร เพื่อนำผลการศึกษาไปเป็นแนวทางให้ผู้บริหารสถานศึกษาหรือผู้ที่เกี่ยวข้องใช้เป็นข้อมูลในการกำหนดและวางแผนนโยบายใน การพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ให้มีประสิทธิภาพสูงสุดต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามการรับรู้ของครู สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 กรุงเทพมหานคร
2. เพื่อเปรียบเทียบการรับรู้ของครูเกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 กรุงเทพมหานคร จำแนกตามระดับการศึกษา และขนาดโรงเรียน

สมมติฐานการวิจัย

ครูที่มีระดับการศึกษาและขนาดโรงเรียนต่างกัน มีการรับรู้เกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหาร สถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 กรุงเทพมหานคร แตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 กลุ่มโรงเรียน ที่ 3 ทั้งหมด 11 โรงเรียน จำนวน 679 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 กลุ่มโรงเรียนที่ 3 ทั้งหมด 11 โรงเรียน ได้มาโดยวิธีการกำหนดสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified random sampling)

ตามขนาดโรงเรียนและจำนวนโรงเรียน ในกลุ่มโรงเรียนที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 กรุงเทพมหานคร จากนั้นกำหนดกลุ่มตัวอย่างแบบสุ่มส่วนในแต่ละช่วงชั้นต่อจำนวนประชากรทั้งหมด (Proportional stratified random sampling) และใช้การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยการเปิดตารางของ Cohen et al. (2011, p.147) (อ้างถึงในสุรศักดิ์ อมรรัตนศักดิ์, 2555) ได้กลุ่มตัวอย่าง 248 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 กรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะเป็นตรวจสอบรายการ (Check list) จำแนกตาม ระดับการศึกษา และขนาดโรงเรียน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามการรับรู้ของครูเกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 กรุงเทพมหานคร จำนวน 8 ด้าน ดังนี้ (1) ด้านบุคลิกภาพ (2) ด้านคุณธรรมและจริยธรรม (3) ด้านความเป็นผู้นำ (4) ด้านการมีวิสัยทัศน์ (5) ด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ (6) ด้านการติดต่อสื่อสาร (7) ด้านการสร้างชุมชน (8) ด้านการสร้างแรงจูงใจ ลักษณะแบบสอบถาม ชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ ตามแบบของลิเคิร์ต (Likert Scale) ซึ่งกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้ มากที่สุด มากปานกลาง น้อย น้อยที่สุด มีค่าความเที่ยงตรงได้ค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.60-1.00

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยขอหนังสืออนุญาตเก็บข้อมูลจากบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง ถึงผู้อำนวยการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 กรุงเทพมหานคร กลุ่มโรงเรียนที่ 3 จำนวน 11 โรงเรียน เพื่อติดต่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล จากนั้นผู้วิจัยนำหนังสืออนุญาตและแบบสอบถามไปยังโรงเรียนของกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ทั้งนี้ผู้วิจัยจะเป็นผู้ดำเนินการจัดส่งและเก็บแบบสอบถามกลับคืนด้วยตนเองและสามารถเก็บแบบสอบถามคืนได้ 248 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 หลังจากนั้นผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่รวบรวมได้มาตรวจสอบความสมบูรณ์และความถูกต้อง เพื่อนำมาวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติต่อไป

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูล ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ โดยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามระดับการศึกษา และขนาดโรงเรียนของครู โดยการคำนวณหาค่าทางสถิติโดยใช้การแจกแจงค่าความถี่ (frequency distribution) และค่าร้อยละ (percentage)

2. วิเคราะห์ข้อมูลคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 กรุงเทพมหานคร โดยการคำนวณหาค่าเฉลี่ย (mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation-SD)

3. เปรียบเทียบการรับรู้ของครูที่มีต่อคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 กรุงเทพมหานคร จำแนกตามระดับการศึกษาและขนาดโรงเรียน กรณีกลุ่มตัวแปร 2 กลุ่ม จะวิเคราะห์โดยการทดสอบค่าที (t-test) และกลุ่มตัวแปรมากกว่าสองกลุ่มขึ้นไป วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way analysis of variance) ถ้าพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงทำการทดสอบเป็นรายคู่ตามวิธีของ Scheffe' (Scheffe's post hoc comparison)

ผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

การวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพของครู โรงเรียนระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 กรุงเทพมหานคร จำแนกตามระดับการศึกษา และขนาดโรงเรียน ดังข้อมูลที่ปรากฏ (ตาราง 1)

ตาราง 1

แสดงจำนวน และค่าร้อยละ ข้อมูลสถานภาพของครูผู้ตอบแบบสอบถาม โรงเรียนระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 กรุงเทพมหานคร

สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ระดับการศึกษา		
- ปริญญาตรี	175	70.6
- สูงกว่าปริญญาตรี	73	29.4
รวม	248	100.0
ขนาดโรงเรียน		
- ขนาดเล็ก (จำนวนนักเรียน 1- 499 คน)	54	21.8
- ขนาดกลาง (จำนวนนักเรียน 500 – 1,499 คน)	47	19.0
- ขนาดใหญ่ (จำนวนนักเรียน 1,500 – 2,499 คน)	71	28.6
- ขนาดใหญ่พิเศษ (จำนวนนักเรียน 2,500 คนขึ้นไป)	76	30.6
รวม	248	100.0

จากตาราง 1 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีการศึกษาปริญญาตรี จำนวน 175 คน คิดเป็นร้อยละ 70.6 และสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 73 คน คิดเป็นร้อยละ 29.4 และขนาดโรงเรียน โรงเรียนที่มีขนาดเล็ก (จำนวนนักเรียน 1- 499 คน) จำนวน 54 คน คิดเป็นร้อยละ 21.8 โรงเรียนที่มีขนาดกลาง (จำนวนนักเรียน 500 – 1,499 คน) จำนวน 47 คน คิดเป็นร้อยละ 19.0 โรงเรียนที่มีขนาดใหญ่ (จำนวนนักเรียน 1,500 – 2,499 คน) จำนวน 71 คน คิดเป็นร้อยละ 28.6 และโรงเรียนที่มีขนาดใหญ่พิเศษ (จำนวนนักเรียน 2,500 คนขึ้นไป) จำนวน 76 คน คิดเป็นร้อยละ 30.6

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 กรุงเทพมหานคร

ตาราง 2

ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของการรับรู้ของครูเกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมและรายด้าน

คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21	$\bar{X}$	SD	ระดับการรับรู้
1. ด้านบุคลิกภาพ	3.73	0.87	มาก
2. ด้านคุณธรรมและจริยธรรม	3.73	0.84	มาก
3. ด้านความเป็นผู้นำ	3.62	0.83	มาก
4. ด้านการมีวิสัยทัศน์	3.72	0.78	มาก
5. ด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	3.87	0.86	มาก
6. ด้านการติดต่อสื่อสาร	3.68	0.81	มาก
7. ด้านการสร้างชุมชน	3.67	1.05	มาก
8. ด้านการสร้างแรงจูงใจ	3.67	0.96	มาก
ภาพรวม	3.71	0.59	มาก

จากตาราง 2 พบว่า ครูรับรู้ว่าคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวม พบว่า ครูรับรู้อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยเรียงตามลำดับมากไปน้อย ได้แก่ ด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ด้านบุคลิกภาพ ด้านคุณธรรมและจริยธรรม ด้านการมีวิสัยทัศน์ ด้านการติดต่อสื่อสาร ด้านการสร้างชุมชน ด้านการสร้างแรงจูงใจ และด้านความเป็นผู้นำ

ตอนที่ 3 ผลการเปรียบเทียบเกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 กรุงเทพมหานคร

ตาราง 3

ผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 กรุงเทพมหานคร จำแนกตามระดับการศึกษา

คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหาร สถานศึกษาในศตวรรษที่ 21	ระดับการศึกษา				t	Sig
	ปริญญาตรี		สูงกว่าปริญญาตรี			
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD		
1. ด้านบุคลิกภาพ	3.75	0.86	3.67	0.91	0.593	0.554
2. ด้านคุณธรรมและจริยธรรม	3.73	0.82	3.74	0.89	-0.133	0.894
3. ด้านความเป็นผู้นำ	3.59	0.78	3.71	0.94	-0.957	0.340
4. ด้านการมีวิสัยทัศน์	3.63	0.81	3.92	0.69	-2.603*	0.010
5. ด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	3.87	0.82	3.85	0.95	0.221	0.825
6. ด้านการติดต่อสื่อสาร	3.70	0.81	3.60	0.82	0.851	0.396
7. ด้านการสร้างชุมชน	3.72	0.96	3.53	1.23	1.188	0.237
8. ด้านการสร้างแรงจูงใจ	3.61	0.90	3.82	1.07	-1.464	0.146
ภาพรวม	3.70	0.60	3.73	0.58	-0.359	0.720

* $p < .05$

จากตาราง 3 พบว่า ครูที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีการรับรู้เกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ยกเว้นด้านการมีวิสัยทัศน์ ครูรับรู้เกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในศตวรรษที่ 21 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยครูที่มีการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี มีการรับรู้เกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในศตวรรษที่ 21 มากกว่าครูที่มีการศึกษาปริญญาตรี

ตาราง 4

ผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 กรุงเทพมหานคร จำแนกตามขนาดโรงเรียน

คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ในศตวรรษที่ 21	ขนาดโรงเรียน								F	Sig
	ขนาดเล็ก		ขนาดกลาง		ขนาดใหญ่		ขนาดใหญ่พิเศษ			
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD		
1. ด้านบุคลิกภาพ	3.69	0.96	3.23	0.74	3.79	0.93	4.00	0.69	8.447	0.000*
2. ด้านคุณธรรมและจริยธรรม	3.60	1.00	3.18	0.69	3.79	0.81	4.11	0.62	14.407	0.000*
3. ด้านความเป็นผู้นำ	3.46	0.91	3.41	0.77	3.61	0.80	3.88	0.77	4.261	0.006*
4. ด้านการมีวิสัยทัศน์	3.63	0.91	3.24	0.85	3.73	0.57	4.07	0.65	12.760	0.000*
5. ด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	3.89	0.90	3.58	0.74	3.82	0.99	4.07	0.72	3.345	0.020*
6. ด้านการติดต่อสื่อสาร	3.60	0.81	3.49	0.78	3.80	0.83	3.71	0.81	1.547	0.203
7. ด้านการสร้างชุมชน	3.45	1.28	3.11	0.84	3.90	0.96	3.94	0.91	8.790	0.000*
8. ด้านการสร้างแรงจูงใจ	3.56	1.06	3.36	0.85	3.75	0.93	3.88	0.92	3.350	0.020*
ภาพรวม	3.61	0.66	3.33	0.57	3.77	0.54	3.96	0.46	13.576	0.000*

* $p < .05$

จากตาราง 4 ครูที่มีขนาดโรงเรียนต่างกัน มีการรับรู้เกี่ยวกับ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมและรายด้าน พบว่า แตกต่างกัน อย่างมี

นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นด้านการติดต่อสื่อสาร ผู้วิจัยจึงทำการเปรียบเทียบรายคู่โดยวิธีการของเชฟเฟ (Scheff'e) พบว่า ครูในสถานศึกษาขนาดใหญ่ มีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าครูในสถานศึกษาขนาดกลาง ครูในสถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษมีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าครูในสถานศึกษาขนาดกลาง

สรุปผลและอภิปรายผล

1. คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามความรู้ของครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 กรุงเทพมหานคร พบว่า การรับรู้ของครูโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านอยู่ในระดับมากทุกข้อ ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษาแสดงออกซึ่งพฤติกรรมที่เห็นชัดเจน ในเรื่องเกี่ยวกับ ด้านบุคลิกภาพ ด้านคุณธรรมและจริยธรรม ด้านการเป็นผู้นำ ด้านการมีวิสัยทัศน์ ด้านการคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ด้านการติดต่อสื่อสาร ด้านการสร้างชุมชน และด้านการสร้างแรงจูงใจ ในขณะเดียวกันผู้บริหารสถานศึกษาตระหนักในคุณค่าของการดำรงตำแหน่งผู้บริหารจึงระมัดระวังตนปฏิบัติตามกฏเกณฑ์นอกเหนือจากที่เห็นถึงคุณลักษณะดังกล่าวได้เป็นอย่างดี ซึ่งสอดคล้องกับจุดเน้นของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 ผู้บริหารสถานศึกษามีความรู้ ความสามารถและมีคุณลักษณะที่เหมาะสมในการนำพาองค์กรพัฒนาไปในทิศทางที่เหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับจุดเน้นของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเขต 1 คือ ผู้บริหารสามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพเพื่อยกระดับสู่คุณภาพระดับมาตรฐานสากล ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีทั้งความรู้ ความสามารถและคุณลักษณะที่เหมาะสมในการนำพาองค์กรพัฒนาไปในทิศทางที่เหมาะสม และทันต่อสภาวการณ์เปลี่ยนแปลงของสังคมและโลก ดังที่ ชัยยนต์ เพาพาน (2559, น. 301-312) ได้กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสิทธิผลในศตวรรษที่ 21 ควรมีคุณลักษณะ ดังนี้ 1.นักสร้างสรรค์ 2.นักการสื่อสาร 3.นักคิดวิเคราะห์ 4.สร้างชุมชน 5.การมีวิสัยทัศน์ 6.การสร้างความร่วมมือและการติดต่อ 7.สร้างพลังเชิงบวก 8.ความเชื่อมั่น 9.ความมุ่งมั่นและความพากเพียร 10.ความเต็มใจที่จะเรียนรู้ 11.ต้องเป็นนักประกอบการคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม 12.นักริเริ่มงาน 13.ความสามารถในการสร้างแรงบันดาลใจ 14.การเจียมเนื้อเจียมตัว 15.ตัวแบบที่ดี

ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชุมพร ภาวนตรี (2558) ได้ทำการวิจัย เรื่อง คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามการรับรู้และความคาดหวังของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 27 ผลการวิจัยพบว่า คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามการรับรู้ของครูโดยรวมอยู่ในระดับมาก

2. ผลการเปรียบเทียบการรับรู้ของครูเกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 กรุงเทพมหานคร โดยจำแนกตามระดับการศึกษา และจำแนกตามขนาดโรงเรียน ดังนี้

2.1 ครูที่มีระดับการศึกษาต่างกัน รับรู้เกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 กรุงเทพมหานครโดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ยกเว้นด้านการมีวิสัยทัศน์ ครูรับรู้เกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในศตวรรษที่ 21 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ครูที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีการรับรู้เกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในศตวรรษที่ 21 ในด้านการมีวิสัยทัศน์ ส่วนด้านอื่น ๆ ไม่พบความแตกต่าง ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ครูที่มีระดับการศึกษาต่างกัน เห็นว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ปรากฏชัดเจน ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดสามารถบริหารงานได้เหมาะสมกับสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เปลี่ยนแปลง มีการทำงานเชิงรุก กล้าคิด กล้าทำ กล้าได้ กล้าเสีย และเป็นผู้บริหารมืออาชีพที่มีคุณภาพอย่างเห็นได้ชัด จึงทำให้ครูที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี และสูงกว่าปริญญาตรี มีความรู้เกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมไม่แตกต่างกันซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ หัตยา ชนะสิทธิ์ (2560) เรื่อง คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนกลุ่มเกาะแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่เขต 1 จำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ สอดคล้องกับงานวิจัยของสามาทร ฟองศิริ (2558) เรื่อง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานีเขต 5 พบว่า ข้าราชการครูที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นโดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ยกเว้น ด้านการมีวิสัยทัศน์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.2 ครูในสถานศึกษาขนาดต่างกัน รับรู้เกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกัน

อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นด้านการติดต่อสื่อสาร ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสามารถ พองศิริ (2558) เรื่องคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานีเขต 5 พบว่า ข้าราชการครูที่ปฏิบัติหน้าที่ในสถานศึกษาขนาดต่างกันมีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานีเขต 5 โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังที่ สุนทร โคตรบรรเทา (2551 : 89) ได้กล่าวว่า ผู้บริหารยุคใหม่จะต้องเตรียมตนเองให้มีความสามารถในเรื่องต่าง ๆ ได้แก่ สามารถทำงานกับคนทุกระดับ มีทักษะ การสื่อสารดี สามารถทำความเข้าใจอย่างลึกซึ้งกับความจำเป็นของการเปลี่ยนแปลง สามารถบริหารจัดการกับทรัพยากรให้เพียงพอในการปฏิบัติงาน สามารถรับและทนต่อความเสี่ยง สามารถมอบหมายงานให้ เหมาะสมกับคนและเวลา รับฟังความคิดเห็นของคนอื่น สามารถตอบสนองต่อสิ่งที่ผู้อื่นกำลังพูดและสื่อสารอย่างชัดเจน ถูกต้อง และกระชับ สามารถขยายความคิดและความต้องการต่อผู้บริหารระดับสูง นอกจากนั้นยังมีทักษะการวิเคราะห์ และรู้งานในภาพรวมขององค์กรได้เป็นอย่างดี มีทักษะในการแก้ปัญหา รวมทั้งเป็นผู้สอนงานที่สามารถ และให้คำแนะนำด้วยความเต็มใจ เป็นผู้สร้างประสิทธิผลของทีมงานคอยติดตามความก้าวหน้าของงาน และยังต้องบูรณาการแนวคิดใหม่ ๆ เข้ากับการเปลี่ยนแปลงที่กำลังทำอยู่ มีความรู้เกี่ยวกับงานที่ทำอย่างดี ทนทานต่อผลกระทบการเปลี่ยนแปลง รวมทั้งมีประสบการณ์รอบด้านเพียงพอโดยเฉพาะอย่างยิ่งมองโลกในแง่ดี มีเจตคติในทางบวก และมุ่งความสำเร็จ รู้จักหากำลังใจ เพื่อให้งานก้าวหน้า จูงใจทีมงาน ให้สามารถทำงานบรรลุเป้าหมายให้ได้

ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ รุ่งกานต์ มณีฉาย (2559) เรื่อง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานีเขต 2 พบว่า ครูมีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากสิ่งที่ได้จากงานวิจัย

1. ด้านความเป็นผู้นำ รายชื่อที่มีค่าเฉลี่ยอันดับสุดท้าย คือ ผู้บริหารปรับระบบบริหารจัดการของโรงเรียนให้มีความคล่องตัวสามารถตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงได้อย่างรวดเร็ว ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 ควรจัดระบบการบริหารจัดการระบบคุณภาพ จะต้องเป็นผู้ผลักดันและขับเคลื่อนให้สถานศึกษาไปสู่เป้าหมายที่ต้องการ และพัฒนาโรงเรียนสู่มาตรฐานสากล
2. ด้านการสร้างชุมชน ผู้บริหารส่งเสริมให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียนและสร้างเครือข่ายผู้สนับสนุนทรัพยากรต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมสนับสนุนงานการศึกษาของสถานศึกษา และสร้างความสัมพันธ์ความร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาการศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพ
3. ด้านการสร้างแรงจูงใจ ผู้บริหารต้องจูงใจและโน้มน้าวคนให้ทำงาน ด้วยวิธีการต่าง ๆ และควรให้ความสำคัญในความพยายามของครูในการทำงาน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาถึงปัจจัยหรือตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 เพื่อให้ทราบถึงปัจจัยหรือตัวแปรที่มีความสัมพันธ์หรือส่งผลต่อคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21
2. ควรศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 กับประสิทธิภาพและคุณภาพทางการศึกษาของโรงเรียน
3. ควรศึกษาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 จากการรับรู้หรือมุมมองของบุคคลหลายๆ ฝ่าย เช่น ครู คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง เครือข่ายผู้ปกครอง และนักเรียน เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

- ชัยยนต์ เพาพาน. (2555). แนวโน้มยุทธศาสตร์การพัฒนามหาวิทยาลัยราชภัฏรุ่นใหม่ในทศวรรษหน้า. ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- ชัยยนต์ เพาพาน. (2559). ผู้บริหารสถานศึกษายุคใหม่ในศตวรรษที่ 21 ในการประชุมวิชาการระดับชาติครุศาสตร์ ครั้งที่ 1 การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาท้องถิ่นสู่ประชาคมอาเซียน : ทิศทางใหม่ในศตวรรษที่ 21 (หน้า 301-313). กาฬสินธุ์ : คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์.
- ชุมพร ภามนตรี (2558). คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามการรับรู้ และความคาดหวังของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด.
- นิตยา ฤทธิอินทร์. (2551). คุณลักษณะผู้บริหารที่พึงประสงค์ตามทฤษฎีของครูในอำเภอหัวหิน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประจวบคีรีขันธ์เขต 2. วิทยานิพนธ์. ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต
- ธีระ รุญเจริญ. (2553). ความเป็นมืออาชีพในการจัดและบริหารการศึกษา ยุคปฏิรูปการศึกษาเพื่อปฏิรูปรอบ 2 และประเมินภายนอกรอบ 3. ขอนแก่น : สำนักพิมพ์ข้าวฟ่าง.
- ธีระ รุญเจริญ. (2546). การบริหารโรงเรียนยุคปฏิรูปการศึกษา : กรุงเทพฯ. บริษัทสำนักพิมพ์ข้าวฟ่าง จำกัด.
- รุ่งกานต์ มณีฉาย. (2559). คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสุราษฎร์ธานีเขต 2. วิทยานิพนธ์. ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สามารถ พองศิริ. (2558). คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5. วิทยานิพนธ์สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- สุนทร โคตรบรรเทา. 2551. หลักการและทฤษฎีการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ : ปัญญาชน.
- สุพล วังสินธุ์. (2545). การบริหารโรงเรียนตามแนวทางปฏิรูปการศึกษา. วารสารวิชาการ. 5(6) : 29-30.
- สุรศักดิ์ ปาเอ. (2553). ผู้บริหารโรงเรียน : บทบาทและความท้าทายในยุคปฏิรูปการศึกษาไทยในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552-2561).แพร่ : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแพร่เขต 2.
- สุรศักดิ์ อมรัตน์ศักดิ์. บุญมี พันธุ์ไทย และสมจิตรา เรืองศรี. (2555). ระเบียบวิจัยทางการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ.
- หัตยา ชนะสิทธิ. (2560). คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนกลุ่มเกาะแก้ว สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1.งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. คณะศึกษาศาสตร์. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- Cohen, J. (1988). Statistical power analysis for the behavior sciences. (2nd ed). Hillsdale NJ : Lawrence Erlbaum.